

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 6Pc/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3622201282
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2023:3622201282.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske sudcom JUDr. Petrom Štefčíkom vo veci navrhovateľky - oprávnenej Q. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., K. XXXX/XXA, v konaní zastúpenej E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., K. XXXX/XXA proti povinnému K. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, v konaní zastúpenému JUDr. Michaelou Šteiningеровou, advokátkou so sídlom v Prievidzi, Záhradnícka 24, zapísanou v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou pod číslom 8371, o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh v celom rozsahu zamietla.

odôvodnenie:

(1) Navrhovateľka - oprávnená - plnoletá dcéra povinného sa podaným návrhom domáha proti povinnému

a. jednorazovo zaplataenia výživného za roky 2019, 2020, 2021 v sume spolu 2 110 € (z obsahu návrhu vyplýva, že ide v skutočnosti o návrh na zvýšenie výživného za toto obdobie a suma, ktorú si navrhovateľka uplatňuje, je súčtom výživného 250 € mesačne za uvedené obdobie s odpočítaním výživného, ktoré povinný v tejto výške oprávnenej v uvedenom období zaplatil);

b. zvýšenia výživného od 01.09.2022 na sumu 600 € mesačne.

(2) Návrh odôvodnila tým, že je dcérou povinného. Manželstvo jej rodičov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č.k. 6C/162/2007-26 a o vyživovacej povinnosti povinného k nej bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 5P/67/2011-106 tak, že bola určená vo výške 77 € mesačne. Počas štúdia na strednej škole jej povinný prispieval sumou 120 € mesačne, naposledy v máji 2019. V júni, júli a auguste 2019 výživné v tejto výške neposlal, preto mu vznikol dlh vo výške 360 €. Po skončení strednej školy 23.09.2019 začala študovať na K. B. Q. odbor psychológia a sociológia v dennom štúdiu. Za školné zaplatila približne 10 604 € zo študentskej pôžičky. V septembri 2019 sa s ňou povinný dohodol, že jej bude prispievať sumou 250 €. Prispel jej v októbri, novembri a decembri 2019. Dňa 31.12.2019 jej poslal navyše 250 € ako vianočný darček. Vzniklo mu dlžné výživné za september 2019 vo výške 250 €. V januári až júni 2020 jej prispieval, aj keď nepravidelne, sumou 250 € mesačne. V mesiacoch júl a august 2020 jej na výživu neprispel, vzniklo dlžné výživné spolu vo výške 500 €. Dňa 07.09.2020 nastúpila na denné štúdium na P. K. P. Q., odbor záhradné inžinierstvo, ktoré ukončila 02.07.2021, školné vo výške cca 5 210 € platila zo študentskej pôžičky. Počas tohto obdobia jej povinný prispel v septembri 2020 a októbri 2020 sumou po 200 € mesačne, v decembri 2020 400 €, z toho 200 € bol vianočný darček. Opäť mu vzniklo dlžné výživné za november 2020 vo výške 200 €. V ďalších mesiacoch jej prispieval v januári a februári 2021 spolu 400 €, v marci 2021 200 € a v apríli 2021 200 €, takže mu vzniklo dlžné výživné za mesiace máj, jún, júl a august 2021 spolu vo výške 800 €. V školskom roku 2021/2022 nepokračovala v štúdiu z osobných dôvodov. Naďalej ostala v Q. a bola rozhodnutá pokračovať v štúdiu o rok neskôr. Zamestnala sa a od povinného žiadne výživné nepožadovala. V júli 2022 povinného informovala, že bude pokračovať v dennom štúdiu odboru psychológia a sociológia a že v septembri 2022 nastupuje. Prijali ju na Q. I. D. B., kde pokračuje

v dennom štúdiu odboru psychológia a sociológia v trvaní troch rokov. Na úhradu školného jej bola poskytnutá študentská pôžička po prepočte cca 52 000 €, ktorú začne splácať po ukončení štúdia. S otcom neutržiava žiadny vzťah, ani minimálny. Na telefonáty nereaguje a ignoruje ju. Ona na Slovensko cestuje veľmi málo. V júli 2022 osobne požiadala o vzájomnú dohodu o výške výživného, nakoľko musela ukončiť pracovný pomer a môže pracovať len formou študentskej brigády v sobotu, čo je na jej základné potreby nepostačujúce. Výšku výživného nechala na jeho rozhodnutie, ale začiatkom septembra 2022 ju povinný informoval, že nie je povinný jej poslať peniaze. Plnenie vyživovacej povinnosti voči nej odmietol. Povinný má firmu, pracuje ako SZČO v R., so svojou manželkou má jedno maloleté dieťa, iné vyživovacie povinnosti nemá. Má dostatočné prostriedky, aby si plnil riadne svoju vyživovaciu povinnosť voči nej. Matka s finančnou pomocou počas štúdia súhlasila. S matkou majú dobrý vzťah, zaujíma sa o ňu a finančne ju podporuje. Denným štúdiom musela ukončiť svoj pracovný pomer, čím sa jej podstatne zmenili podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, ktoré predstavujú po prepočte ubytovanie cca 920 € mesačne, doprava 115 € mesačne, strava 570 € mesačne, mobil a internet 55 € mesačne a hygienické potreby 115 € mesačne, čo je spolu približne 1785 € mesačne.

(3) Ako dôkazy označila v návrhu kópiu Generálneho plnomocenstva z 10.06.2019, kópiu Rozsudku OS Partizánske č.k. 5P/67/2011-106, potvrdenie zamestnávateľa matky o vyplatení daňového bonusu za rok 2019, kópie výpisu z účtu SISp z roku 2019 jej matky, kópiu potvrdenia o návšteve univerzity K. B. Q., kópiu o poskytnutí študentskej pôžičky „I. F. I.“, potvrdenie zamestnávateľa matky o vyplatení daňového bonusu za rok 2019, kópie výpisu z účtu SISp svojej matky, potvrdenie zamestnávateľa matky o vyplatení daňového bonusu za rok 2020, kópie výpisu za rok 2020 z účtu SISp jej matky, kópiu potvrdenia o návšteve univerzity P. K. P. Q., kópiu potvrdenia o zaplatení, potvrdenie zamestnávateľa matky o vyplatení daňového bonusu za rok 2020, kópie výpisu za rok 2020 z účtu v SISp jej matky, potvrdenie zamestnávateľa matky o vyplatení daňového bonusu za rok 2021, kópie výpisu za rok 2021 z účtu v SISp jej matky, kópiu potvrdenia o návšteve školy Q. Q..

(4) Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie na 05.12.2022. Predvolal naň zástupkyňu navrhovateľky a povinného, ktorému zároveň doručil návrh na začatie konania s prílohami. Oboch poučil o právach a povinnostiach účastníka konania.

(5) Povinný svoje právo nevyužil a v súdom určenej lehote sa k návrhu na začatie konania a k prílohám k nemu nevyjadril.

(6) Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 05.12.2022 v súlade s § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) v neprítomnosti povinného, ktorý bol na pojednávanie riadne predvolaný, pričom sa naň neustanovil a nežiadal z dôležitých dôvodov o jeho odročenie. Preto boli splnené podmienky na prejednanie veci v jeho neprítomnosti.

(7) Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi zo spisu, a to potvrdením o štúdiu na čísle listu spisu (ďalej len „č.l.“) 40 (prekladom) a oboznámením podstatného obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5P/67/2011, najmä rozsudku na č.l. 106. Z vykonaného dokazovania zistil, že v akademickom roku 2022/2023 je navrhovateľka študentkou Q. I. D. B. v bakalárskom trojročnom študijnom programe s dennou formou štúdia v odbore psychológia. O vyživovacej povinnosti povinného k nej bolo naposledy rozhodované rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 05.12.2011 č.k. 5P/67/2011-106 tak, že mu bola určená vyživovacia povinnosť na sumu 77 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 01.10.2011. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.01.2012.

(8) Súd zároveň vykonal dokazovanie výsluchom matky navrhovateľky (ktorá v tomto konaní vystupuje aj ako jej zástupkyňa), z výpovede ktorej zistil, že navrhovateľka je jej dcéra a povinný je jej otec. Ona a povinný sú bývalí manželia. Povinný s navrhovateľkou nekomunikuje a nezaujíma sa o ňu. Navrhovateľka od septembra nastúpila na denné štúdium. Povinný jej odmietol dávať peniaze na výživné. Nejaví o ňu žiadny záujem ako o dcéru. Na výživnom zatiaľ nebola vedená exekúcia (ku dňu výpovede), povinný si vyživovaciu povinnosť neplnil. Navrhovateľka nemôže mať pracovný úväzok kvôli forme štúdia, privyrába si len na brigáde cez víkendy. Po skončení stredoškolského štúdia odišla študovať do Q.. Stále študuje na dennej forme štúdia. Prvý akademický rok prerušila štúdium, začala študovať na inej škole, kde štúdium ukončila v odbore záhradné inžinierstvo. Následne sa rozhodla dať si rok pauzu, venovala sa práci vo svojom odbore - záhradné inžinierstvo. Následne sa rozhodla pokračovať vo svojom odbore na inej škole. Riadne ukončila vysokoškolské štúdium a začala študovať na inej vysokej škole. Skončila tri ročníky štúdia v zhusťenom štúdiu. Nemá ale žiaden diplom. Povinný sa úplne odstrihol od svojich dcér. Býva s manželkou na J., má jedného syna, pracuje v R.. Navrhovateľka býva v Q. v X-izbovom byte so spolubývajúcimi, má vlastnú izbu, za ktorú platí mesačne 800 GBP. Na dopravu minie 100 GBP, stravu má do 500 GBP, mobil a internet 50 GBP, hygienu a lieky 100 GBP. Časť nákladov financuje z pôžičky, časť z brigád, časť jej prispieva matka, a to 350 € mesačne. Ona (matka) má dom v BSM, manžel je na dôchodku s dôchodkom 480 €. Pracuje ako referent zásobovania

s príjmom 850 € v čistom mesačne. Výdavky majú na dom 100 € na energie, sporenie na dôchodok 50 €, telefón a internet 40 €, poplatky a daň 70 € ročne. Prispieva si do tretieho piliera 50 €, má hypotéku na byt 147 €, ten je v jej výlučnom vlastníctve a býva v ňom staršia dcéra.

(9) Súd uložil navrhovateľke doplniť svoje skutkové tvrdenia tak, aby uviedla, akým spôsobom ukončila svoje druhé štúdium, aký má doklad o ukončení vzdelania a na aké pracovné uplatnenie ju toto vzdelanie oprávňuje.

(10) Z výpisu zo živnostenského registra na č.l. 51 súd zistil, že povinný má pozastavenú podnikateľskú činnosť od 01.10.2021 do 30.09.2024.

(11) Súd pojednávanie odročil na 18.01.2023 za účelom pokračovania v dokazovaní.

(12) Povinný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne doručil súdu dňa 02.01.2023 vyjadrenie k návrhu a žiadosti o odročenie pojednávania, ktorú odôvodnil tým, že v čase nariadeného pojednávania sa nezdržiava na území Slovenskej republiky. Súd žiadosti vyhovel a nariadené pojednávanie zrušil.

(13) Z vyjadrenia povinného vyplýva, že s návrhom nesúhlasí, pretože má za to, že jeho vyživovacia povinnosť zanikla v okamihu, kedy dcéra prvýkrát dobrovoľne a bez nátlaku na podklade svojho slobodného rozhodnutia zanechala a nepokračovala v štúdiu na prvej vysokej škole v poradí. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Žilina vo veci 11Co/347/2016, najmä na jeho záver, že v zásade možno konštatovať, že ukončenie prípravy na budúce povolanie, za plnoletosti dieťaťa, keď má toto dieťa plnú pracovnú spôsobilosť, za normálneho zdravotného stavu dieťaťa, bez existencie mimoriadnych okolností, ktoré by znamenali reálnu nemožnosť vstúpiť do pracovného procesu, možno považovať za nadobudnutie schopnosti živiť sa (...) (žalovaná) ukončením vysokoškolského štúdia prejavila vôľu nepokračovať v príprave na budúce povolanie. Pri ukončenom stredoškolskom vzdelaní, za plnej pracovnej spôsobilosti, bez zdravotných kontraindikácií, niet dôvodu konštatovať, že žalovaná nenadobudla schopnosť samostatne sa živiť. Konanie oprávnenej považuje aj za rozporné s dobrými mravmi, poukázal na to, že nemôže dochádzať k zneužívaniu vyživovacej povinnosti snahou vyhnúť sa pracovným povinnostiam. Poukázal na to, že navrhovateľka sa sama rozhodla ísť študovať do zahraničia, hoci on nemal dostatočné prostriedky na financovanie jej štúdia. Z prvého štúdia odišla preto, lebo ju nenapĺňalo. Následne zostala pracovať v Q., pracovala chvíľu ako učiteľka v materskej škole, odkiaľ odišla. Následne bola zamestnaná ako barmanka v dvoch podnikoch. Medzitým si našla známosť, s ktorou bývala v spoločnej domácnosti. Až potom sa rozhodla ísť zase študovať, tentokrát ročnú záhradnícku školu, pretože sa zamestnala v záhradníctve. Po skončení školy sa zamestnala vo firme, kde sa starala o údržbu zelene a popri tom pracovala aj v nočnom klube v bare. Navrhovateľka sa rozhodla kúpiť spolu so svojou partnerkou loď, na ktorú si zobrali úver. Pár mesiacov nato ostala bývať na lodi sama a po čase ju predala. Po roku práce začala tvrdiť, že ju ani táto práca nebaví a rozhodla sa zamestnať v bezpečnostnej agentúre, navštevovala kurzy sebaobrany, opäť bola schopná sama sa živiť. Príležitostne pracovala ako prekladateľka. Nie je pravda, že on by sa o ňu nezaujímal - navrhovateľka žije v Q. a on pracuje v zahraničí. Keď ju chcel dobrovoľne podporovať, neposkytla mu číslo svojho účtu, len číslo účtu, ktorý spravuje jej matka, na ktorý on odmietol peniaze poslať. Keď chcel, aby navrhovateľka študovala externe, nahnevala sa na neho a prestala komunikovať. On má vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi. Pracuje ako elektrikár a jeho manželka má chránenú dielňu. V súčasnosti spláca hypotéku 123,03 € mesačne, má náklady na bývanie celkom 1 200 € mesačne, platí elektrinu a plyn vo výške 265 € mesačne a internet vo výške 30 € mesačne a spláca pôžičku vo výške 103,30 € mesačne.

(14) Súd vyhovel žiadosti povinného o odročenie pojednávania a stanovil nový termín pojednávania na 22.02.2023. Zároveň umožnil navrhovateľke vyjadriť sa k vyjadreniu povinného.

(15) Navrhovateľka vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 19.01.2023 uviedla (súd uvádza len vyjadrenia relevantné pre rozhodnutie vo veci), že povinný si vyživovaciu povinnosť voči nej neplní, ona podala návrh na začatie exekučného konania. Ona sa už od základnej školy systematicky pripravovala na štúdium v zahraničí. Absolvovala štátne skúšky z angličtiny a získala certifikát, na ktorý jej povinný nijako neprispel. Ešte pred maturitou bola prijatá na 5 univerzít v Q., v odbore psychológia. Po ich návšteve sa rozhodla, na ktorej chce študovať. Náklady na štúdium si ona platí z pôžičky. Povinný jej prispieval na výživné sumou 250 € mesačne, aj keby študovala na Slovensku, rovnako by si musel vyživovaciu povinnosť voči nej plniť. Prvý ročník štúdia odboru psychológia na K. B. Q. ukončila a potom štúdium prerušila. V tom čase vykonávala činnosť v rámci štúdia v materskej škôlke pre deti s autizmom. Bolo to pre ňu psychicky náročné, bola vyčerpaná, preto sa rozhodla štúdium prerušiť. Cez prázdniny si našla dve brigády, nie pracovný pomer. Brigáda v záhradníctve sa jej zapáčila, preto sa prihlásila na denné nadstavbové štúdium v odbore Záhradníctvo. Povinný jej dobrovoľne prispieval sumou 200 € mesačne. Toto štúdium sa jej nepodarilo dokončiť - nezložila záverečné skúšky. Potrebovala si dať krátku pauzu od štúdia - zostala brigádovať v záhradníctve a v bare. Má kurz sebaobrany pre vlastnú

potrebu. Povinný nemá a nemal vyživovaciu povinnosť k dcére jeho manželky. V Q. bývala v hausbote, ktorý si kúpili s priateľkou začiatkom septembra 2020. Peniaze jej požičala matka, ktorá ich mala zo spotrebného úveru a z úspor. Ona potom matke posielala 150 € mesačne na splátku. Loď predali a ona všetky požičané peniaze vrátila. Kurz sebaobrany absolvovala za účelom zvýšenia vlastnej bezpečnosti. Od septembra 2022 sa vrátila k dennému štúdiu psychológie na Q. B. Q.. Štúdium je 30% prezenčné a 70% samoštúdium. Niekedy býva v knižnici aj do polnoci a nemôže brigádovať toľko hodín mesačne, aby pokryla svoje náklady. Nie je možná forma externého štúdia. Povinný číslo jej účtu má, pri rôznych príležitostiach jej posielal darčeky. Ďalšie platby ako výživné posielal na účet jej matky. Poukázala na to, že povinný bol na dovolenke v Chorvátsku. Poukázala na to, že manželka povinného pracuje a povinný nemá voči nej vyživovaciu povinnosť. Nemá vedomosť o hypotéke povinného, výlučnou vlastníčkou domu, v ktorom býva, je jeho manželka. Povinný je majetný človek, vlastní viaceré nehnuteľnosti. Nevie, prečo má náklady na bývanie 1 200 €, keď väčšinu roka trávi v práci v R.. Rodina povinného má nadštandardnú životnú úroveň. Miluje štúdium v Q., chce dokončiť štúdium psychológie, momentálne nemá dostatočné finančné prostriedky ani na základné životné potreby. Finančne ju podporuje matka.

(16) Súd na pojednávaní dňa 22.02.2023 doplnil dokazovanie čestným prehlásením na č.l. 99 spisu a vypočul povinného.

(17) Z čestného prehlásenia vyplýva, že navrhovateľka v školskom roku 2020/2021 absolvovala v zhustenom režime prezenčným aj dištančným vzdelávaním štúdium na P. K. P. Q., odbor záhradníctvo, avšak štúdium neukončila. V júni 2021 neprešla záverečnou skúškou a v štúdiu nepokračovala. Nemá žiadny doklad o dokončení tohto štúdia. V súčasnosti sa k nemu neplánuje vrátiť, pretože pokračuje v štúdiu odboru psychológia na I. D. B. Q. v trvaní 3 rokov.

(18) Povinný k veci uviedol, že navrhovateľka mu povedala, že ukončila štúdium na záhradníckej škole a pracuje v záhradníctve a má plat 28 000 libier. Po nejakej dobe mu povedala, že nebude pracovať v záhradníctve, že ju to nebaví, robila si kurz sebaobrany, povedala mu, že chce pracovať v bezpečnostnej službe. O tom, že na kúpu lode mala pôžičku od matky, sa dozvedel, až keď loď predávala. Bola teda schopná sama sa o seba postarať. On jej povedal, aby študovala popri zamestnaní. Nie je vlastníkom motorky, jednu predal a vlastníkom druhej nie je. Navrhovateľka mu povedala, že je jeho chyba, že si nedal zrušiť výživné, preto návrh podala. Výživné zaplatil naposledy 08.04.2022 v prepočte 151,99 €, celý čas platil viac ako bolo určené súdom. Od ostatnej úpravy vyživovacej povinnosti mu stúpili aj príjmy, aj náklady. Pribudla mu jedna vyživovacia povinnosť. Podľa neho je navrhovateľka schopná sa sama živiť, keď chodila do školy, tak pracovala. Jemu povedala na konci roka, že štúdium psychológie pre ňu nemá zmysel. Prácu s deťmi skončila preto, že sa starala o deti bohatých rodičov a ju to nebavilo a nemala na to nervy. O záhradníctve mu povedala, že je to dobrý job, podmienkou práce bola škola. Povedala mu, že má plat 28 000 Libier, že sa stará o zeleň v kanceláriách a že s prácou skončila, lebo ju nenapĺňala a rozhodla sa urobiť kurz sebaobrany, aby sa mohla zamestnať ako security. Ona sa ho pýtala, čo si myslí, ale on jej povedal, že je to na nej, aby si to ona rozmyslela.

(19) Zástupkyňa navrhovateľky uviedla, že posledné výživné povinný vo výške 200 € poslal 26.04.2021. Navrhovateľka mala štatút študenta do konca augusta 2021. Prvé štúdium prerušila na konci prvého roka. Plat 28 000 libier by mala, keby ukončila štúdium v tomto odbore, čo sa jej nepodarilo. Nemá ukončenú žiadnu vysokú školu, nemá vysokoškolské vzdelanie. V septembri nastúpila na dennú formu vysokoškolského štúdia.

(20) Súd nevykonal dokazovanie ďalšími navrhnutými dôkazmi, pretože to vzhľadom k okolnostiam zisteným zo zhodných skutkových tvrdení i vzhľadom k obsahu vykonaných dôkazov nebolo potrebné. Skutkový stav bol súdu dostatočne známy aj bez potreby doplnenia dokazovania. Výsluch navrhovateľky súd nepovažoval za nevyhnutný, pretože navrhovateľka sa v dostatočne obšírnom rozsahu vyjadrila k všetkým okolnostiam, ktoré súd považuje za relevantné. Listinné dôkazy, ktoré súd nevykonal, nebolo potrebné vykonať z dôvodu, že súd dospel na základe zhodných skutkových tvrdení a vykonaných dôkazov k záveru, že vyživovacia povinnosť povinného k navrhovateľke zanikla. Okolnosti týkajúce sa výšky vyživovacej povinnosti preto už nebolo podstatné zisťovať.

(21) Pri rozhodovaní súd aplikoval nasledujúce právne predpisy:

(22) Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

(23) Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

(24) Podľa § 65 ods. 3 ZR výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

(25) Podľa § 75 ods. 2 ZR výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

(26) Podľa § 77 ods. 1 ZR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

(27) Podľa § 78 ods. 1 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

(28) Súd pri rozhodovaní vychádzal z toho, že toto konanie je konaním o zvýšenie vyživovacej povinnosti rodiča k plnoletému dieťaťu. Platí teda jednak to, že vyživovacia povinnosť povinného rodiča k dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť a zároveň platí aj, že trvanie vyživovacej povinnosti nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Zároveň platí aj, že výživné súd upraví len na návrh.

(29) Súd v prvom rade uvádza, že ustanovenie § 78 ods. 1 veta druhá je nutné vykladať aj v súvislosti s § 77 ods. 1 veta druhá ZR. Podľa názoru súdu podporeného aj odbornou literatúrou pri plnoletých oprávnených s ohľadom na ustanovenie § 77 ods. 1 (ZR) možno rozhodnúť o zvýšení, znížení alebo zrušení vyživovacej povinnosti najskôr ku dňu začatia konania. (PAVELKOVÁ, Bronislava. § 78 [Zmena výživného]. In: PAVELKOVÁ, Bronislava. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 501.) Uvedené znamená, že súd nemôže rozhodnúť o časti predmetu konania uvedenej v bode a. prvého odseku odôvodnenia tohto rozsudku v celom rozsahu a v bode b. prvého odseku odôvodnenia tohto rozsudku za obdobie do 27.09.2022 (do začatia konania) inak ako zamietnutím návrhu v celom rozsahu. O vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, vrátane jej zvýšenia (navrhovateľka je plnoletým dieťaťom povinného) možno rozhodnúť najskôr odo dňa začatia konania. Nemožno teda spätne rozhodovať o vyživovacej povinnosti (jej určení, zvýšení ani znížení) za roky 2019, 2020 a 2021, ani do 27.09.2022, pretože konanie v tejto veci sa začalo 28.09.2022. Inými slovami, súd môže rozhodnúť o vyživovacej povinnosti povinného až od 28.09.2022. Akékoľvek uplatnené nároky do 27.09.2022 vrátane je potrebné zamietnuť.

(30) Súd ďalej vecne skúmal uplatnený nárok za obdobie od 28.09.2022. Vychádzal pritom z toho, že navrhovateľka je od septembra 2022 študentkou trojročného denného študijného odboru psychológia na Q. I. D. B.. Uvedené by znamenalo, že nie je schopná sama sa živiť a vyživovacia povinnosť povinného ako otca (i matky) k nej naďalej trvá. Zo zhodných a nesporných skutkových tvrdení i vykonaného dokazovania však vyplýva, že sú tu dané osobitné okolnosti, ktoré odôvodňujú záver, že navrhovateľka už získala schopnosť sama sa živiť a aj také, pre ktoré by ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti povinného k navrhovateľke bolo v rozpore s dobrými mravmi.

(31) Navrhovateľka začala prvýkrát študovať na vysokej škole v septembri 2019. Začala štúdiom odboru psychológia v dennej forme na K. B. Q.. Toto štúdium úspešne neukončila a prerušila ho už v prvom ročníku. Od septembra 2020 začala študovať na druhej vysokej škole v poradí, a to na P. K. P. Q. odbor záhradné inžinierstvo. Ani toto štúdium úspešne neukončila a zamestnala sa. V akademickom roku 2021/2022 neštudovala. V septembri 2022 začala študovať dennou formou na v poradí tretej vysokej škole, a to na Q. I. D. B. odbor psychológia v trvaní troch rokov so začiatkom štúdia 26.09.2022 a predpokladaným ukončením 06.06.2025.

(32) Pri hodnotení trvania vyživovacej povinnosti rodiča k plnoletému dieťaťu, ktoré neúspešne ukončilo štúdium a (po určitom čase) sa rozhodlo pokračovať v inom štúdiu, najmä pri hodnotení schopnosti samostatne sa živiť, je možné vychádzať aj zo záverov odbornej literatúry i súdnej praxe. Súhrne možno konštatovať, že dieťa je schopné samo sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Môže sa stať, že táto okolnosť nenastane nikdy - napríklad v prípade ťažkej invalidity dieťaťa. Rozhodne však povinnosť rodičov živiť svoje dieťa netrvá, ak dieťa už ukončilo prípravu na povolanie, má primeraný zdravotný stav, existujú preň pracovné príležitosti, avšak dieťa o ne nemá záujem a z vlastnej vôle nepracuje. (PAVELKOVÁ, Bronislava. § 62 [Určenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom]. In: PAVELKOVÁ, Bronislava. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 389.) Nie je možné vylúčiť ani situáciu, že vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu zanikne a dodatočne sa po určitom čase obnoví. Aj v prípade, že dočasne zanikne povinnosť plniť výživné, pretože nie sú splnené predpoklady pre jeho existenciu - napríklad dieťa je už schopné samo sa živiť - môže sa, ak dôjde k zmene týchto podmienok, vyživovacia povinnosť obnoviť. Tento charakteristický znak vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sa nazýva elasticita. Praktickým príkladom môže byť prípad, ak sa dieťaťu, ktoré sa samo živilo, zmení zdravotný stav tak, že nemôže pracovať a neexistuje iný spôsob adekvátneho zabezpečenia jeho výživy (napr. dávkami sociálneho alebo nemocenského poistenia). (tamtiež, s. 389.) Aj v takom prípade však platí, že výživné nemožno priznať (a teda ani zvýšiť), ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi (§ 75 ods. 2 ZR). Dobré mravy nie sú explicitne definované a pri určení, čo za ne možno požadovať, treba vychádzať z konkrétnych okolností. Vo všeobecnosti platí, že ide o súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je mnohokrát zabezpečované i právnymi normami tak,

aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. (STRAPÁČ, Peter. § 3 [Výkon práv a povinností z občianskoprávných vzťahov]. In: ŠTEVČEK, Marek, DULAK, Anton, BAJÁNKOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, SEDLAČKO, František, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Občiansky zákonník I. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 22, marg. č. 2.) Dobré mravy sú definované aj v súdnej praxi, napríklad Ústavný súd SR, v rozhodnutí vo veci IV. ÚS 55/2011 uviedol, že dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku.

(33) Aj sudy nižších stupňov sa zaoberali riešením situácie, že oprávnené dieťa ukončilo štúdium na jednej škole a následne (opakovane a aj s časovým odstupom) začalo študovať na škole inej. Rozhodnutie dieťaťa po skončení jednej vysokej školy pokračovať v štúdiu na druhej vysokej škole už nezakladá povinnosť ďalšieho vyživovania. (rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 01.04.2021 vo veci sp. zn. 7Pc/2/2021) Obdobne aj v ďalšom rozhodnutí sa konštatuje, že v súdnej praxi je ustálený názor, že ak plnoleté dieťa vstúpilo do zamestnania, ktoré mu umožnilo samostatnej sa živiť, ale toto zamestnanie neskôr opustí, s cieľom ďalšieho štúdia a kvalifikácie na iné povolanie, vyživovacia povinnosť sa neobnovuje. (rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 11.12.2017 vo veci sp. zn. 50Pc/10/2016) Uvedené právne názory sú upresnené v ďalšom rozhodnutí, z ktorého vyplýva, že súd má zisťovať dôvody, pre ktoré navrhovateľ ukončil štúdium (prvej vysokej školy), prečo nedošťudoval ani 1. ročník vysokej školy, na akej fakulte študoval, či po ukončení štúdia poberal aj nejaké dávky... a má sa zaoberať aj tým, prečo sa opätovne prihlásil na vysokú školu, či začal študovať rovnaký odbor... ako aj tým, či ukončenie predchádzajúceho vysokoškolského štúdia navrhovateľom bolo zapríčinené subjektívnym prístupom navrhovateľa k plneniu si jeho študijných povinností alebo na strane navrhovateľa existovali objektívne príčiny, pre ktoré došlo k ukončeniu štúdia. (rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 31.10.2013 vo veci sp. zn. 7CoP/49/2013) Platí aj, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom časovo končí vtedy, keď sú samé schopné sa živiť. Dieťa je schopné samostatne sa živiť, ak si dokáže zo svojich vlastných zdrojov zabezpečiť uspokojenie svojich životných nákladov. Spravidla túto schopnosť nadobúda po ukončení prípravy na budúce povolanie. Kedy nastane takýto faktický stav, však závisí od okolností toho ktorého konkrétneho prípadu. Rozhodujúcimi faktormi na strane dieťaťa sú jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a podobne. Vyživovacia povinnosť z uhla pohľadu prípravy dieťaťa na povolanie sa spravidla končí dosiahnutím prvého najvyššieho stupňa vzdelávania v bežnom vzdelávacom procese. Vychádza sa z definitívnosti získania predpokladov na výkon povolania. Na jednej strane je však potrebné brať do úvahy i záujem dieťaťa vo vzťahu k jeho schopnostiam, danostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie, na druhej strane je potrebné zisťovať, či nedochádza k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja k práci. ... Zmenu štúdia oprávneného (...) nemožno zohľadniť v jeho neprospech, najmä ak v tomto štúdiu aj riadne pokračuje a dosahuje výborné výsledky. (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 09.02.2022 vo veci sp. zn. 15CoP/4/2022)

(34) V posudzovanej veci je nesporné, že navrhovateľka získala úplné stredoškolské vzdelanie. Ďalej je nesporné, že po jeho skončení bezprostredne začala študovať na vysokej škole. Toto štúdium neukončila a bezprostredne nato pokračovala v štúdiu na inej vysokej škole v inom (nepříbuznom) študijnom odbore. Ani toto druhé štúdium neukončila a po jeho zanechaní po jednom akademickom roku v ďalšom štúdiu už nepokračovala. Tým podľa záverov súdu nadobudla nepochybne schopnosť sama sa živiť. Jej rozhodnutie nepokračovať v štúdiu bolo subjektívnym, sama dospela k záveru, že si potrebuje „dať krátku pauzu od štúdia“. Počas prvého štúdia i počas druhého štúdia nemala schopnosť sama sa živiť. V čase trvania týchto štúdií sa riadne pripravovala na svoje budúce povolanie a výsledkom štúdia bola možnosť získať lepšie uplatnenie na trhu práce. Ani prvá zmena univerzity (z odboru psychológia na odbor záhradníctvo) nie je v neprospech navrhovateľky, pretože ukončením iného odboru mohla získať lepšie uplatnenie na trhu práce. Nevyhovuje však požiadavke súladu s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 75 ods. 2 ZR, aby mala pokračovať vyživovacia povinnosť otca (rodičov) k nej, ak ani druhé štúdium úspešne neukončila a nepokúsila sa v štúdiu pokračovať na rovnakom či príbuznom odbore vysokoškolského štúdia. Už tretia zmena študijného odboru v poradí, tým viac, že k nej došlo až po jednom roku od neúspešného ukončenia predchádzajúceho štúdia, je len účelovým predĺžovaním štúdia navrhovateľky. A to aj s prihliadnutím k tomu, že už jedno štúdium v tomto odbore bolo pre navrhovateľku „veľmi psychicky náročné“ a celý akademický rok bola „psychicky vyčerpaná“ a to bol dôvod prvé štúdium v odbore psychológia prerušiť. Obe predchádzajúce štúdiá navrhovateľky skončili zo subjektívnych dôvodov na jej strane, prvé štúdium nezvládla psychicky, pri druhom štúdiu nezvládla zložiť záverečné skúšky. Je v rozpore s dobrými mravmi, aby povinný naďalej financoval neúspešnú cestu navrhovateľky svojim profesionálnym životom a hľadanie samej seba. Obnovenie vyživovacej povinnosti povinného

k navrhovateľke (a tým viac aj jej zvýšenie) začatím v poradí tretieho vysokoškolského štúdia je už v rozpore s dobrými mravmi. Je spoločensky žiadúce (súladne s dobrými mravmi) požadovať, aby rodičia prispievali na výživu svojich detí počas ich sústavnej prípravy na budúce povolanie. Je však spoločensky žiadúce (súladne s dobrými mravmi) zároveň od detí požadovať, aby pristúpili k budúcej príprave na povolanie zodpovedne a aby vyživovaciu povinnosť rodičov nezneužívali. Bolo by akceptovateľné požadovať od rodiča, aby financoval aj oprávnené náklady dieťaťa počas štúdia na inej vysokej škole po tom, čo zistí, že z rôznych dôvodov nie je schopné skončiť prvé vysokoškolské štúdium. Je pochopiteľné, že dieťa - študent zistí, že prvý študijný odbor bol pre neho zlou voľbou a z rôznych dôvodov bude pre neho lepšie získať uplatnenie vyštudovaním iného odboru. Je však na druhej strane spravodlivé a súladné s dobrými mravmi žiadať, aby dieťa prevzalo zodpovednosť za neúspech aj v tomto druhom študijnom odbore. Požiadavka ďalšieho vyživovania rodičom počas tretieho štúdia na rovnakom stupni vzdelávania je už v rozpore s dobrými mravmi.

(35) Z uvedených dôvodov súd zamietol návrh navrhovateľky na zvýšenie vyživovacej povinnosti aj za obdobie od 28.09.2022.

(36) Pre úplnosť súd dodáva, že hoci ako predbežnú otázku riešil aj otázku trvania vyživovacej povinnosti povinného k navrhovateľke a vyriešil ju tak, že jeho vyživovacia povinnosť v čase rozhodovania súdu už netrvá, nemohol túto vyživovaciu povinnosť zrušiť, pretože taký návrh podaný nebol a o vyživovacej povinnosti rodičov k plnoletým deťom súd môže rozhodnúť len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.